
08.12.2023

Finantsinspeksioon andis välja [soovitusliku juhendi](#), mis juhib tähelepanu sellele, et tarbijatele põhimaksekontode avamine, avamisest keeldumine või sulgemine peab kõikide pankade lõikes alluma ühtsetele reeglitele ning konto avamisest keelduda või konto sulgeda võib vaid erandjuhul.

Finantsinspeksioon on oma järelvalvetegevuse käigus tuvastanud, et pankade tegevused ja praktikad põhimakseteenuste regulatsiooni kohaldamisel on erinevad. Õiguskantsler juhtis käesoleva aasta kevadel tähelepanu probleemidele seoses põhimaksekontodega, samuti on temaatika leidnud käsitlemist Riigikohtu poolt. Finantsinspeksioon rõhutab pankadele suunatud soovituslikus juhendis, et põhimaksekontosid ei tohi kergekäeliselt sulgeda ning panga poolt põhimaksekonto avamisest keeldumine peab olema kõige viimane meede. Finantsinspeksioon hakkab alates 2024. aastast kontrollima juhendis sätestatud põhimõtete täitmist ning üldtulemused on plaanis ka avalikustada.

Finantsinspeksioonil puudub seadusest tulenevalt tarbijakaebuste lahendamise õigus, kuid sellest hoolimata pöörduvad tarbijad oma muredega inspeksiooni poole. Pöördutud on ka põhimaksekontode avamisest keeldumise ja kontode sulgemisega seoses. Tarbijate kohtuväliseid vaidluseid aitaks lahendada inspeksiooni juures tegutsev finantsombudsman, kelle loomise vajadust on Finantsinspeksioon rõhutanud juba aastaid. Selleks on vaja muuta seadust, milleks Finantsinspeksioon on ettepaneku esitanud.

Põhimakseteenused on igapäevaselt ja sagedasti kasutatavad makseteenused, mille hulka kuuluvad sularahatoimingud, kaardimaksed, maksed internetis ja muu taoline. Kohustus põhimakseteenuseid pakkuda kohaldub pankadele ja puudutab vaid tarbijatele pakutavaid makseteenuseid. Pank võib põhimaksekonto sulgeda väga piiratud juhtudel, näiteks siis, kui on ilmne, et kontot on kasutatud rahapesu eesmärkidel või kui inimene pole rohkem kui 24 järjestikuse kuu jooksul maksekontol tehinguid teinud.

Eelmisel aastal esitati põhimaksekonto avamiseks 123 314 taotlust (aasta varem 106 703 taotlust) ning põhimakselepinguid sõlmiti 120 311 (aasta varem 105 036 lepingut). Eelmisel aastal sulgesid pangad 31 883 inimese põhimaksekonto (aasta varem 65 048) ning konto avamisest keelduti 2785 korral (aasta varem 1677).

Finantsinspeksiooni soovituslik juhend on kättesaadav [Finantsinspeksiooni veebilehel](#). Seletav artikkel põhilistest makseteenustest on kättesaadav Finantsinspeksiooni [tarbijaveebis minuraha.ee](#).

